

© SHUTTERSTOCK.COM

Antibiotica bij vleeskippen in Europa

In een Europees onderzoek dat liep van 2014 tot 2016 werd gekeken naar het antibioticagebruik op bedrijfsniveau bij vleeskippen in België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Polen en Spanje. De resultaten van dit onderzoek geven aan dat er hier nog steeds ruimte is voor verbetering.

Philip Joosten, faculteit Diergeneeskunde UGent

Hoeveel antibiotica?

Er namen 181 bedrijven deel aan het Effortproject. Wanneer we ze rangschikken volgens antibioticagebruik, blijkt dat het middelste bedrijf zijn dieren gedurende 9% van de productiecyclus behandelde met een antibioticum. Voor een kip met een gemiddelde levensduur van 42 dagen komt dat overeen met ongeveer 4 dagen. Vertaald naar een mensenleven, zou je elk jaar een volledige maand antibiotica nemen. Zo'n 50% van de bedrijven behandelde langer dan 4 dagen, met

binnen deze groep een aantal grootgebruikers die de kippen bijna de hele productiecyclus op antibiotica zetten. Anderzijds slaagden 67 bedrijven erin om vleeskuikens groot te brengen zonder antibiotica. Voornamelijk in landen als Nederland en Denemarken, waar al een langere traditie bestaat in het registreren en rapporteren van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau, slaagt een groot percentage veehouders hierin. In elk land was er trouwens minstens 1 niet-gebruiker. Toch zien we in alle landen bedrijven die veel én

bedrijven die weinig antibiotica gebruiken, waardoor in alle landen nog reductie mogelijk is.

Welke antibiotica?

Drie klassen van antibiotica (breedspectrumpenicillines, polymyxines en fluoroquinolones) vertegenwoordigden in deze studie 70% van al het gebruik. Zorgwekkend is wel dat polymyxines en fluoroquinolones op de lijst staan van de Wereldgezondheidsorganisatie met de meest kritische antibiotica voor de humane genees-

kunde. Zo'n frequent gebruik van deze antibiotica in de veehouderij moet dus aangekaart worden.

We zien tussen de landen wel een groot verschil in de gebruikte klassen, vermoedelijk aangestuurd door verschillen in de producten die er geregistreerd zijn, door de aan- of afwezigheid van specifieke wetgeving rond antibiotica-gebruik, maar ook door verschillen in de niveaus van resistentie in het veld, die het gebruik van antibiotica van de eerste keuze uitsluiten.

Wanneer antibiotica?

In de 9 landen van de studie piekte het antibioticagebruik op de deelnemende bedrijven op bepaalde cruciale momenten van de productieperiode. Bijna 30% van alle gebruikte antibiotica bleek toegediend te worden in de eerste 2 dagen van de productiecyclus. Vermoedelijk zijn dat routinematige behandelingen, bedoeld om typische ziektes zoals dooierrestontstekingen en diarree in het begin van de productie te voorkomen, in een poging om productieverliezen in de eerste weken te beperken. Tijdens deze vroege piek in het gebruik werd bij 1 op de 4 behandelingen dan ook gestart zonder een specifieke motivatie. Dat is in strijd met de richtlijnen voor een verantwoord antibioticagebruik, aangezien die stellen dat een duidelijke diagnose nodig is vooraleer een behandeling mag starten. Een goed management van de eendagskuikens bij aankomst op het bedrijf zou een oplossing kunnen zijn voor dit type van antibiotica-gebruik, maar binnen de piramidale structuur van de vleeskuikenindustrie spelen allerhande factoren in op de gezondheid van deze eendagskuikens. Een goed management doorheen de hele keten is dus noodzakelijk. Een tweede piek in het gebruik strekt zich uit over de derde en de vierde week van de productieperiode, wanneer vooral maag- darmproblemen voorkomen als gevolg een onevenwicht in de

normale darmflora van de kip. Aangezien de oorzaak van de aandoening niet volledig duidelijk is, kiest men hier vaak voor een behandeling met amoxicilline, een antibioticum dat werkt tegen een breed spectrum van bacteriën.

Conclusie

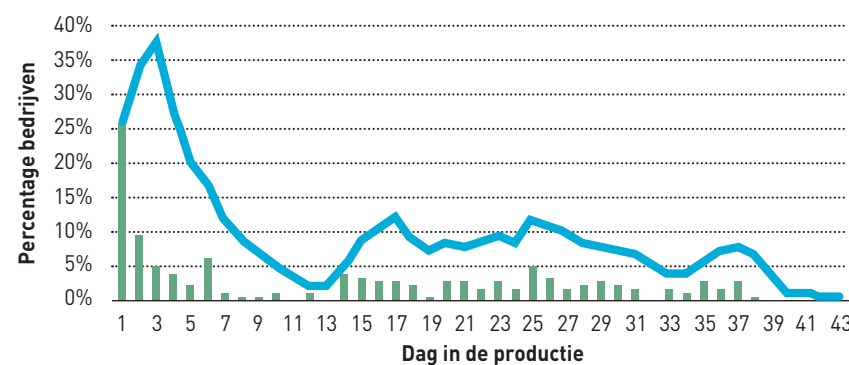
Het antibioticagebruik op vleeskuikenbedrijven blijkt dus erg te verschillen tussen de Europese landen, maar ook tussen bedrijven van eenzelfde land. Dat verschil zit niet alleen in de hoeveelheid die gebruikt wordt, maar ook in de keuze van de antibiotica. Vrij gelijkend

anderzijds was de periode waarin de meeste behandelingen gestart werden. We willen er wel op wijzen dat sommige van de deelnemende landen de laatste jaren zeer veel initiatieven genomen hebben in hun antibioticabeleid, waardoor dezelfde studie vermoedelijk andere resultaten zou tonen wanneer ze vandaag opnieuw uitgevoerd werd. Maar om verbeterpunten te kunnen aankaarten, de juiste maatregelen te nemen en hun effect op te volgen, is het noodzakelijk om het antibioticagebruik op bedrijfsniveau per sector te blijven monitoren. ■

181 bedrijven namen deel aan het Effortproject.

Het antibioticagebruik op 181 vleeskuikenbedrijven weergegeven in 1 productiecyclus.

De balkjes tonen het percentage bedrijven dat een behandeling opstart. De lijn toont het percentage bedrijven dat aan het behandelen is.